3 nč.

Izdanje za nedeljo 1. novembra 1896.

131. številka. (v Trstu, v soboto zvečer dne 31 oktobra 1896.) Tečaj XXI.

„EDINOST“ izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesec . . „ 3.— „ „ „ 4.50
za pol leta . . „ 6.— „ „ „ 9.—
za vse leto . . „ 12.— „ „ „ 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nvč. izven Trsta po 4 nvč.

EDINOST

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo ulica Molino piccolo hšt. 3. II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

VABILO
na javni narodni shod,
ki ga sklicuje **političnо društvo „Edinost“**
v dvorani gostilne **„Bralnega društva“ pri Sv. Ivanu**
v nedeljo dne 1. novembra 1896. ob 3. uri popoludne

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Prečitanje zapisnika zadnjega shoda na Proseku.
3. Utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za tržaško okolico.
4. Eventuvelni predlogi.

Tržaški in okoličanski Slovenci!

Sedaj Vam je prilika, da pokažete svoje zanimanje za javne stvari Vaše občine, in po tem takem tudi za svoj lastni blagor. Vsakemu bode prilika, da pove, kar mu je na srcu. Politično društvo „Edinost“ bode sklicevalo zaporedoma shode po okolici, a okoličanom je dolžnost, da se v velikem številu udeleže teh shodov in da posežejo tudi v razpravo, kajti le tako izvedo bodoči poslanci, česa želi in zahteva ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“.

Narodnost Istre.

(Dalje)

Istrska mesta so vsled svojih trgovinskih zvez in sosedstva, vsled kulturnih zvez, vsled vpliva italijanskih šol in uradov bolj izpostavljene pogibelji, da izgubé svoj naravni narodni značaj. Zatorej bi se drznil reči: ako kdo hoče spoznati značaj in narodnost Istre, je treba, da išče po deželi, ki je ostala neoskrunjena, ne pa po mestih, kjer so umetnosti politike storile svoje delo.

Toda, meni se zdi, da tako razlikovanje med deželo in mesti je nekoliko nevarno in ustvarja nepotrebnih antagonizmov. Kajti dežela in mesta, jedno kô drugo, sestavljajo Istro. Večina te dežele, ako jo vzamemo v celoti, je slovanska; ona torej ni italijanska etnografiški. Ako hoče kdo sklepati iz tega, da je Istra italijanska, ker so italijanska nekatera izmed nje mest, in da se nekatera druga mesta kažejo navidezno italijanska, skoro da žali s tem toliko druga mesta, kolikor tudi deželo. Razven tega živimo v demokratiški dôbi, ki ne more razlikovati prebivalstva katere dežele v superijorni in inferijorni sloj. Kdor bi hotel razlikovati na tak način, skrunil bi tudi etnografijo, katera vpošteva in mora vpoštevati Istro v nje celoti.

Meni je prebivalstvo z dežele toliko drago, kolikor prebivalci mest; jedni in drugi imajo jednaka prava in jednake dolžnosti; jedne in druge je treba vpoštevati jednako. In v tem, čast. tovariš, je krivica na tej strani Adrije pri onih, katere Vi smatrate svojimi sodeželani. Ker so rojeni v mestu in vzgojeni italijanski, menijo, da imajo pravo imeti pod seboj prebivalce dežele — Slovane. Le-ti pa se upirajo; evo Vam jedno stran boja, ki se bije v Istri!

Toda Vi se hočete pokazati velikodušnim in priznavate, da je vsa Istra slovanska, a navzlic temu hočete dokazati, da je italijanska! Kako? Z arhitekturo? Zahvaljujem se Vam na Vaši velikodušnosti; toda tu sva na polju, na katerem ne veljajo osebne velikodušnosti. Ako priznavate, da je vsa Istra slovanska, dovolite mi, da se vsaj etnografiški priznate premaganim. Ker pa arhitektura ni narodopisje, ne verujem, da bi mogli rezultati prve bodisi tudi z vso avtoriteto, ki jo navajate, omajati ali razrušiti rezultate poslednje. Arhitektura zamore brezdvombeno dajati velikih prispevkov zgodovini; ona nam more mnogo razsvetliti gledé izvora katerega naroda, gledé na njegov značaj in njegove običaje, toda ne verujem, da bi ona mogla ukljub narodopisju določati sedanjo narodnost katere dežele. Arhitektura je umetnost. A, kje ni, spoštovani gospod, italijanske umetnosti? Ako bi res arhitektura določala narodnost dežele, imeli bi še po mnogih krajih Evrope gotiško narodnost. Po Vaših nazorih bi moral biti Piran bolj italijanski, nego je Istra sama, ker — kakor je rekel neki Angež — se njegov stolp med mestom in cerkvijo dviga mnogo bolj slikovito, nego je to običajno na italijanskih zgradbah. A pazite dobro: Parenzo ali Poreča ne bi bilo več, ker v Poreču, kakor v Raveni, slog arhitekture ni čisto italijanski, ampak kaže mnogo o gotiškem vplivu.

V izkopavanjih v Kninu, v Dalmaciji, nahaja se ruševin, pripadajočih dôbi hrvatskega kraljestva, ki jako razsvetljuje zgodovino moje domovine, ko je ista imela svojo narodno hrvatsko dinastijo. Ti ostanki razkrivajo jako mogočen vpliv italijanske umetnosti na našo arhitekturo. In mi se ponašamo s tem, kajti v tem vidimo dokaz naobrazbe naših očetov. A ne bi bilo morda pogrešeno, ako bi hoteli iz tega izvajati posledice v narodnem pogledu? Kje ne bi bilo italijanskih zemljâ, če bi bile italijanske vse one dežele, kjer nadvladuje vpliv italijanske umetnosti?

In kakor umetnost v tem predmetu ne more biti odločilen kriterij, tako ne more biti tudi jezik.

V Istri, res je, govori se tudi italijansko, pa mar se ne govori v isti meri tudi na Krfu? In vendar Krf ni italijanska zemlja?

PODLISTEK. 19

Prijatelj Lovro.

Črtica po resnici. — Spisal August Šenoa. Prevel C—č.

V oni noči je dozorela v njem nova misel. „Jaz da ne bi imel moči v sebi, da nadkrilim svojim duhom te velikane? Kukavica bi bil, da bi odjemal od predstojnikove sreče. Više, više, poléti mi duša moja“! Lovro je jel resno premišljati o svoji bodočnosti in odločil je, da se posveti višim državnim znanostim, ko dovrši svojo nalogo v predsednikovi hiši.

V tisti čas se je Lovro pomiril se svojo družino. Predsedniku je bilo po svojih uradnih poslih potovati po okolici postojinski. Zvedel je od starega kanonika, zakaj in kako se je Lovro sprl se svojim očetom ter je sklenil, da pomiri starega. Dospevši v oni kraj, pozval je pred-se Lovrovega očeta, ter mu rekel: „Moj dragi kume! Menda znate, da je vaš Lovro v moji hiši, da uči mojega sina. Bog vas je res blagoslovil, ko vam je dal takega sina, kajti človek je to, pošten, umen in učen. Dika in čast je vam in vsej vaši hiši. Vem, da vas je užalilo, ko je Lovro odstopil od duhovskega stanu. Nu, nikar ne jezite se zato. Bog je dal človeku voljo, a vsaki človek ima svojo. Vemujte, da Lovro postane velik gospod prej ali slej brez črne halje. Upam, da od njega pričakate te sreče. Pomirite se torej, pošljem vam ga za Veliko noč. Z Bogom“!

Stari se je razveselil nočno. Kako ne bi se? Ako pravi glavar dežele, da je Lovro vreden in učen in da postane gospod, ko je Lovro celó tako učen, da more poučevati sina milostivega gospoda predsednika, potem mora že biti res vse to. „Vidiš, vidiš“, govoril si je starec, „Lovro je torej junak, ni čenča“. Ko je pripovedoval sosedom, radi česa ga je pozval predsednik pred-se, in kako mu je hvalil sina, pa so govorili vaščani: „Ej lahko je Lovru, ko ima sv. Petra za kuma„. In še le v hiši! Majka se je kar tpila v radosti. Sestra in svak sta se veselila na pihodu Lovra.

„Vidiš, mati“, je rekelstari, „da mi je kaj takega govoril o dečku katri kum ali sosed, odgovoril bi mu bil, da neumno laja; ali ko mi je sam gospod predsednik jel dvakrat hvalo peti Lovru, omehčalo se mi je srce, in mislil sem si, ako že ne bode duhovnik, p postane sčasoma odlična glava“.

„Bog daj, pa hvala Bog“ je odgovorila starka.

„Amen, mati“, nasmejal se je starec; „ako ti ne bode sijala zlata kapina novi maši Lovra, pa ti bodo na gosposki svabi“.

O Velikonoči je Lovro objel od srca svoje mile. Vsi so se mu čudili silno. Oblečen je bil v črno, oblečen je bil lepše kakor okrajni sodnik. Čudili so se zlati verižici, sijajnim prstanom, svetlim čevljem in visokemu klobuku. Vsakemu je donesel Lovro poseben dar. Očetu srebrno uro z verižico, materi svilen oprsnik, sestri fino ogrinjalo, celó črnooki mali je dobil dva trda tolarja. Doma je bilo Lovru malo miru. Ves božji dan so prihajali ljudje, da povprašajo mladega modrijana o vojni, o miru, o davku, o žetvi, o vojski; kajti, kako ne bi za vse to znal človek, ki jé s predsednikom za jedno in isto mizo. Starišem je bila po volji ta radoznala naloga. Ponosno sta navijala ubogega Lovra kakor uro-sviralko, da je le kazal svojo modrost. Mladenič se pa ni nimalo srdil na tem. Bil je vendar vesel. Za Malvino ga ni več bolelo srce. Celó udurna mu je bila nje nenaravna koketerija. Trdno uverjen, da dospe do lepega cilja, udal se je povsem prostodušnosti svojih ljudij, puščaje, da so se ga naužívali do mile volje. Samo včasih je šel na samotni holmec vrh sela. Tu je utegnil ležati po več ur sam, prav sam, ter je v svoji duši delal in zidal za bodočnost. Povrnivši se v mesto, je zvedel, da je dobrodičina kanonik umrl. Živo se je prijel ta glas njegove duše. Po več dnij je bil žalosten. No, tudi ta žalost se je utešila sčasoma. Ta dogodek pa je bil Lovru novo vspodbudilo, da se je spominjal Malvininih besed, da je mislil o svoji bodočnosti. (Pride še.)

Njegova Visokost, princ Neapeljski — Quem honoris causa nomino — je mogel govoriti italijanski v hiši kneza Črnegore; njegov jezik, ustvarjen za besede ljubezni, umela je njegova zaročnica; s tajnikom kneza in raznimi Črnogorci njegovega spremstva je govoril, brezdvombeno, italijanski; italijanski je govoril z nadškofom barskim, msgr. Milinovićem, — v obče je govoril v svojem jeziku in v istem govorilo se je tudi njemu med tem kršnim skalovjem. Bržkone je videl tudi izkopavanja in ostanke stare Diokleje, katero Črnogorci nazivljajo Duklje. A mar bi hoteli Vi sklepati iz vsega tega, da je to sokolovo gnezdo italijanska zemlja?

Splošnost italijanske umetnosti in velika razširjenost italijanskega jezika morejo biti Italijanom predmetom opravičenega ponosa, ker svedočijo o mogočnosti kulture, toda velika pogreška bi bila, ako bi se hotelo iti dalje.

Pa kakorkoli si bodi to, jaz pravim: Istra ni italijanska zemlja, ker velika večina prebivalstva — kakor pravi statistika Italijanov samih — govori slovansko (hrvatsko-slovensko). Vi odgovarjate: „Ne tajim tega, toda arhitektura je italijanska". Torej gre za to, da se razsodi med jezikom ljudstva in jezikom kamenja.

Jaz, odlični gosp. tovariš, stojim tam, kjer gre za etnografijo, na strani ljudij, ker njihov jezik je, a ne jezik kamenja, ki vsaj etnografski odloča o narodnosti katerega ljudstva.

Sedaj pa k zgodovini! Gospodstvo Rima in zatem Benetek je Vam neizbrisljiv dokaz o latinstvu, oziroma italijanstvu Istre. Ne bodite užaljeni, ako se usojam reči Vam, da dokazujete jedno in drugo gospodstvo z razlogi, ki ne veljajo ne za dôbo Rimljanov, ne Benečanov. Ne Rim, ne Benetke si nista osvajala z narodnostnimi kriteriji, a niti dobrovoljno podvrženje bodisi Rimu ali Benetkam ne more biti dejstvo, iz katerega naj bi se določala narodnost katere dežele.

Kriteriji dandanašnje dôbe, kateri vlada duh narodnostij, ne morejo biti veljavni niti za Benetke niti za Rim. Rim si je osvajal, ker si je domišljeval, da ima nekako misijo svetovnega vladarstva. Zadostuje čitati razloge, s katerimi je skušal Cezar opravičiti osvojenja v Galiji: „*Tu regere populos imperio, Romane, memento!*" — poje Virgilij. Benetke pa so si osvojale vse one dežele, o katerih so mislile, da jej zajamčijo gospodstvo na Jadranskem morju in preko istega. Rim je ostavil toliko svojega sledú baš v srcu Hrvatske, v Sriemu (Smirniji) in kaj je zaradi tega? Sriem je dandanes hrvatska zemlja, kolikor le more biti hrvatska katera-koli zemlja in nikomur se niti ne sanja, da bi bil radi tega Latinec.

Denimo tudi, da so našli Rimljani v Istri sorodnih narodov. A kaj more veljati to, ko so pozneje tam došli na površje drugi narodi, ki so posrkali prejšnjo? In: ali pred Latinci morda ni bilo v Istri drugih narodov, kakoršnih je bilo vendar tudi v Italiji? Katera dežela v Evropi bi bila to, kar je, ako bi se moralo gledati na prvotne narode, ki so bivali v njej? Nobena, in niti „Terra dei fiori". (Dežela cvetlic).

Ostanki izza rimske dobe pričajo o tem, kar je bilo pred raznimi stoletji: mi pa govorimo in razpravljamo o tem, kar je **Istra dandanes!!!**

A Vi sami, kakor se vidi, ne pripisujete preveč važnosti Rimu; toda pripisujete jo Benetkam. Puščam otoka Ciper in Kreto na strani, kajti ne verujem, da bi bila to odločilna argumenta v najini glavni razpravi. Opuščam tudi to, kar so Benetke, kolikor pravite Vi, storile blazega tema otokoma. (Vitez Centelli je namreč v svojem odprtem pismu" pobijal tudi primero Jakićevo, da so si Benečani „prisvojili" Istro istotako, kakor so si „prisvojili" otoka Ciper in Kreto. Prvega, pravi Centelli, je dobila benečanska republika v dar povodom neke poroke v XII. stoletju, Kandijo pa da so Benečani kupili. Na obeh otokih da so osnovali kolonije v „blagor" ljudstva, ki se je tako seznanilo s „civilizacijo". Uredn. „Ed.").

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 31. oktobra 1896.

Državni zbor. Poslanska zbornica je izročila proračunskemu odseku vladno predlogo za odajanje soli za živino po znižani ceni. Potem je vsprejela v drugem in tretjem branju zakon o organizaciji sodišč in zakon o uvedenju obrtnih sodišč, ter o sodstvu v prepirih radi mezd. Minister pravosodja Gleispach se je potezal za obe predlogi in je obljubil, da s 1. januvarjem 1898. gotovo uvede preosnovo civilne pravde, seveda, ako bode tedaj še minister. Predstoječi zakon jamči sodnim uradnikom neodvisnost in hitro napredovanje. — Posl. Pacák je izročil nujen predlog za izvedenje ravnopravnosti obeh deželnih jezikov v notranjem poslovanju državnih oblasti na Češkem, Moravskem in v Sileziji. Za poslednjo pokrajino velja predlog seveda tudi za poljski jezik. Ta predlog pride v razpravo dne 6. novembra.

Deželnozborske volitve na Moravskem. Včeraj so volile mestne skupine. Voljenih je: 17 nemških liberalcev, 12 čeških kompromisnih kandidatov, 1 pristaš nemške ljudske stranke. Trgovski zbornici v Brnu in Olumucu sti volili 6 nemških liberalcev. Nemški liberalci so zgubili 2 volilna okraja.

O položaju prijavlja zagrebški „Obzor" dopis z Dunaja, katerega priobčujemo tu le po dolžnosti kronista. „Obzorov" dopisnik je imel daljši pogovor z nekim sekcijskim načelnikom. Iz tega pogovora je posnel, da glavna namera vladi je ta, da bi sestavila kompaktno večino iz Poljakov in vseh konservativnih življev ne gledé na narodnost, ter da bi s to večino spoprijaznila tudi Mladočehe in južne Slavane. Prvi korak do te ustvaritve da je bil kompromis, ki so ga sklenili vsi veleposestniki Dolnje Avstrije povodom zadnjih deželnozborskih volitev. Češko veleposestvo je že pridobijeno za to večino. (Staročeška „Politik" trdi dosledno nasprotno. Op. ured.) Gotovo je, da ne izostane velika svečana izjava, katera navede nekoliko važnih koncesij Mladočehom v narodnem pogledu (In južnim Slovanom? Vprašanje ured.) Tolažilna je poleg tega evolucija, ki se opaža v Češki in Moravski, a opravičena je nada, da pride do sloge med Mlado- in Staročehi. To bode izdatno uplivalo tudi na medsebojne odnošaje slovenskih in hrvatskih poslancev, kateri vsi istotako uvidevajo potrebo zložnega dela. V tem zmislu sezove dr. Laginja še pred Božičem skupen sestanek vseh poslancev obeh bratskih plemen.

Tako „Obzor". Radi bi verjeli ali — ne moremo!

Kakor obrobek k gornji črtici „Obzorovi" pristuje kaj lepo vest, ki jo je priobčil graški „Tagblatt": Ta list poroča namreč, da je naučni minister Gautsch pozval k sebi slovenskega poslanca Robiča in prvi da je vprašal poslednjega, kako mislijo Slovenci glasovati o dispozicijskem fondu? Poslanec Robič da je odgovoril, da slovenski poslanci namerujejo glasovati zoper dispozicijski fond, pozneje pa da je obljubil, da bode glasoval za, ker mu je minister storil neke obljube glede osebja na slovenskem gimnaziju v Celju.

Tako rečeni graški list. Da se razumemo: mi puščamo na strani vprašanje o dispozicijskem fondu, ali vprašati moramo: kaka je organizacija naših poslancev? Ali operirajo naši poslanci vsak na svojo roko?! Kako more posamični poslanec dajati zagotovila, ne da bi se popred sporazumel se svojimi tovariši?!

Ta vprašanja smo napravili v predpostavi, da je res, kar je objavil gori omenjeni graški list.

Izvajanja Badenijeva. O izjavah ministerskega predsednika grofa Badenija v proračunskem odseku gledé razmerja do posamičnih strank v parlamentu smo že povedali svoje mnenje. Povdarili smo, da grof Badeni tudi v svojem najnovejem govoru ni nikomur ničesar obljubil in nikomur ničesar odrekel. Povedal je dovolj jasno, da vlada ne prevzame nobenih obvez do strank, pač pa da so vse stranke, ki ne nosijo na sebi znaka „ekstremnosti", obvezane zatajevati se, in omejati svoje zahteve, ker tako zahteva državni interes.

Toda vzlic prizadevanju grofa Badenija, da nobenega ne predpostavi in nobenega ne zapostavi, da torej nekako balancira na ostrini moža, se mu vendar ni povsem posrečila ta diplomatiška umetnost, kajti iz njegovih izvajanj vendar-le zveni nekaka v Avstriji sicer tradicijonalna, toda z ozirom na sedanji položaj vendar neumevna obzirnost do nemških liberalcev. Neumevna je ta obzirnost, ako računamo z dejstvom, da ta stranka hita od nevspeha do nevspeha, od poraza do poraza na volilnih bojiščih. Navlašč smo rabili besedo „obzir-

Dalje v prilogi.

Jurij Šubić svojemu ocenjevalcu.

Troje njegovih pisem.

V „Portretnih karikaturah", priobčenih nedavno v našem listu, rekla je „slikarska diletantka", opisujoča karikaturo pod štev. IV., med drugim: „Mož je jako naobražen in agilen; razume umetnost, kot *malokdo* Slovencev . . ." Nekaterniki, v svoji unemi za piscem omenjenih „karikatur", menili so izvohati taistega v opisanem „možu" ter so smatrali onih dvanajst besedic za — samohvalo. Saj ga je nekdo napadel v tem zmislu, rekši: „Vidiš ga! Ta je tisti, ki se *jedini v Slovencih* razume na umetnost!"

Da-si je javna tajnost, kdo je pisec marsikomu neljubih „portretnih karikatur", vendar prinašamo danes troje pisem pokojnega *Jurija Šubića*, ki jih je le-ta med mnogimi drugimi dopisi pisal baš istemu „možu", da se naši čitatelji uverijo, kako je imenovani umetnik čislal svojega ocenjevalca, kateri se ni nikoli hvalisal, da „*jedini v Slovencih* razume umetnost", pač pa je *prvi* v nas začel pisati o lepih umetnostih v obče ter opozarjati naš narod na njegove sinove, nadarjene za proizvajanje umetniškega poklica. Zajedno pa ta pisma ovržejo svoječasno sumničenje, da je bil isti ocenjevalec od Jurija Šubića „podkupljen", ali ka-li?

Dotična pisma slovejo:

„V Parizu, 21. 4. 1884.

Dragi prijatelj!

Najprvo se prerčno zahvaljujem na Tvojem ljubeznivem voščilu za moj rojstveni dan. Veruj mi, da so mi v resnci dobro dele prijazne besede Tvojega lista! — Dolje sem Ti takisto hvale dolžan za laskavi životopis moj v „*Slovanu*".

Žal mi je, da Ti za to prijaznost danes nimam nikakšnega primernega povračila — a pozabiti nočem, da sem Tvoj dolžnik!

Meni se godi tukaj po navadi — stara družčina, staro životarjenje in vedno zdrav —.

Zdaj komaj čakam „Salona", kakor vsi moji znanci, da se vidi zopet kaj novega!

V delu nimam daj nič takšnega, da bi bilo vredno omenjati.

Spomlad se tukaj nekako kilavo začenja; enkrat je že lepo kazalo, zadnji čas pa je skoraj prav popolnoma mraz pusto in dolgočasno.

Kaj pa v Ljubljni? Po mojem odhodu mi razun Tebe in Hribara še nihče ni pisal. Ne vem, kaj sem naredil znancem, da takó molčé?

Kdaj da pridem v Ljubljano, še ne vem natančno; morda že sred maja. Pričakujem namreč še natančnejšega poročila od župnika Šentjakobskega.

Da-li veš, zakaj niso razstavili mojega Smoleta?

Sploh, kaj je novega v Ljubljani? Piši mi zopet vsaj Ti, sicer bom res mislil, da sem se kdo vé kaj pregrešil, ker se me nihče noče spominjati!

Za danes sklenem te vrstice, želeč Tebi in gospej soprogi vesele praznike ter oba presrčno pozdravljaje, ostanem

Tvoj odkritosrčni prijatelj

Jurij Šubić."

„V Poljanah, 17. 12. 1888.

Dragi prijatelj!

Hvala Ti za izvrstno, prelepo kritiko, hvala, da si mi poslal ono številko „Slov. Naroda" in Bog Ti „plati", za trud, da si preskrbel „diplomo", katera me jako veseli!

Človeku vendar-le dobro dé, da zna o simpatijah vrlih mož, s katerimi sem prebil lani le kratke ure v „Narodnem domu" Ptujskem! Prav iznenaden sem bil „rogomentnega" voščila!

O Tvoji kritiki ne bom mnogo pisal, saj veš, da nisem mnogobeseden, posebno ker je kritika o mojem delu.*) Vendar, kar se tiče lepe pisave, jezika (kolikor jaz to razumem) in isto tako, kar se tiče *strokovnjaškega znanja in logične sodbe*, ne rečem, da Ti samo *zdaj* ni vrstnika med nami, ampak bojim se tudi, da še dolgo nobenega ne

*) „Marijino obiskovanje Elizabete" na Rožniku pri Ljubljani.

nost“, kajti ne smatramo za gotovo, da bi bil grof Badeni res posebno naklonjen tej kliki, ki je vsikdar — kadar se ni hlinila — proganjala tudi Poljake. Marveč ne izključamo možnosti, da je gladil liberalce le zato, ker je imel pred očmi vsakdanje potrebe in one naloge, o katerih si želi, da jih dovrši še sedanja zbornica, pred vsem seveda proračun za leto 1897. Ali to dejstvo stoji, da je grof Badeni zopet govoril o veliki važnosti nemškega plemena za Avstrijo in da je tolažil Nemce zatrdilom, da ni sklenil nikake posebne pogodbe z Mladočehi, in da se je celó nekako veselil na izjavi Čehov, da bodo glasovali zoper proračun, češ: sedaj ne treba vladi, da bi nudila Čehom kakih „ministerijalnih sladčič“! Sledujić je tolažil Nemce, da vladi ni niti na kraj misli, da bi se hotela dotekniti obstoječe ustave in da se bode izogibala vsakemu radikalnemu posezanju v obstoječe šolske in cerkveno-politiške odnošaje.

Vse te izjave je podal grof Badeni — to je jasno — iz posebne obzirnosti do nemških liberalcev in to bi nam moralo odvzeti vsako nado do preobrata na bolje, ako ne bi priznavali vsaj možnosti, da je govoril tako bolj iz taktiških ozirov nego pa iz prepričanja. Vsakako pa bi se avstrijski Slovani pokazali slepe politike, ako ne bi primerno računali z dejstvom, da vlada še vedno računa z levičarji. In to nas mora obvarovati pred vsakim nevarnim optimizmom.

No, priznati nam je lejalno, da je ministerski predsednik rekel tudi marsikatero, ki nam je ugajala.

Tako je povdarjal potrebo miru med narodi, in da je vladi dolžnost, delati na to, da pride do miru. Ko je izgovoril te besede, imel je sicer na mislih razmere češke, ali menimo, da kdor priznava potrebo miru na severu, mora jo pripoznati tudi na jugu. — Rekel je nadalje, da avstrijskih kronovin ni možno upravljati po jednem in istem kopitu. Gotovo ne, saj to trdimo tudi mi vedno in vedno. A uprav zato, ker to ne gre, so doktrine in teorije nemških liberalcev uprav pogubne za Avstrijo, kajti oni zahtevajo jedno in isto, seveda nemško kopito za vso Avstrijo. Tem manje moremo razumeti po takem, kako in zakaj ima vlada še vedno toliko obzirnosti do stranke, katere program je naravnost v zapreko vspešnemu razvoju države?

Grof Badeni je govoril tudi o „posestnem stanju“, izrekši željo, da bi narodi ohranili, kar imajo sedaj. Ta izjava nas je nekako poparila, dasi — tudi to moramo priznati — bi se dala ista obrniti tudi zoper agresivno postopanje Nemcev in Italijanov, specijalno zoper delovanje „Schulvereina“ in „Lege Nazionale“. Ali nam ne zadošča in se nikakor ne moremo zadovoljiti s tem, da bi n. pr. v Istri obdržali le tiste občine, katere imamo sedaj v svojih rokah, vsem drugim pa, katere imajo Italijani v svojih rokah, da bi se morali odpovedati! Varovanje posestega stanja je lepa reč, ako se je ta posest pridobila poštenim in zakonitim načinom, ali kjer vidimo, da si je jedna narodnost prisvajala last druge narodnosti, bodisi zvijačno izkoriščaje obstoječe politične odnošaje in slepoto državnikov, bodisi nasiljem, bodisi prevaro, tam bi značilo „pereniranje“ vsled takih dogodkov nastalega stanja sedanjega le nadaljevanje krivice! Vsakdo ima pravico braniti, kar si je pridobil po pravici, a vsakdo ima tudi pravico terjati nazaj, kar se mu je odvzelo po krivici! Obžalovati bi morali torej, ako je grof Badeni hotel namigniti se svojo izjavo, da smatra sedanje posestno stanje v naših primorskih pokrajinah, kakor da isto sloni na pravni podlagi. Kar pa ne odgovarja pojmom pravnega obstanka, to se mora odpraviti oziroma premeniti. Mi ne moremo priznavati sedanjega posestnega stanja, ne morda zato, da bi hoteli kaj odvzeti italijanskim sodeželanom, kar je njihovega, ampak ker zahtevamo, da nam povrnejo, kar je našega. Danes smo čitali v „Soči“ vsklik: Furlanijo Furlanom — Vipavsko dolino Vipavcem! Tako vsklikamo tudi mi: Kar je hrvatskega in slovenskega po Istri, Hrvatom in Slovencem, kar je res italijanskega, Italijanom!

Toda grof Badeni je previden mož in je gorenji izjavi o posestnem stanju hitro pridodal opazko, da od vlade ni smeti pričakovati, da bi kako uravnavala narodopisne odnošaje, kajti to da je odvisno od razvoja narodnosti in pa gospodarskih odnošajev; vlada da torej ne more igrati uloge nekake „previdnosti“. Na to le kratko opazko. Mi ne zahtevamo tega, da bi vlada kakó pritiskala nam v prilog; pač pa zahtevamo od vlade, da čuva in bdi, da se zakoni vrše jednakomerno za vse in da ne dopušča, da bi jedna narodnost, nasilno in preziraje zakone, ovirala razvoj druge narodnosti. Mi zahtevamo le jamstva za svobodo v razvoju v toliki meri, kakor jo uživajo drugi; mi zahtevamo le popolne nepristranosti in vsem jednake dobrohotnosti od strani vladnih organov, mi zahtevamo, da se vlada definitivno odpove teoriji o inferijornih in superijornih plemenih; — kakor hitro se to zgodi, se ne bodemo bali ni trenotek več za svojo bodočnost in smo uverjeni, da v nedaljnji bodočnosti pridemo do take uredbe posestnega stanja, o katerem bodemo mogli želeti, da se ohrani, ali pereniral, da govorimo z g. grofom Badenijem.

Kriza v nemški levici. Poročila z Dunaja javljajo o hudem vrvenju v klubu nemške levice, ker gredo narazen menenja, da-li naj bi levica glasovala za ali zoper dispozicijski fond. Nemški poslanci iz Češke da hočejo izstopiti iz kluba, ako isti ne bode glasoval zoper dispozicijski fond, dočim Moravci nočejo niti čuti o tem, ker vedo, da bi se nemško nadvladje v Moravski porušilo v isti hip, kakor hitro se razdvoje Nemci z vlado. Za Nemci iz Češke hočejo baje potegniti tudi nemški liberalci iz Koroške. Včeraj je imel klub zjedinjene levce jako viharno sejo, v kateri pa še ni prišlo do odločitve. Danes zborujejo zopet in je pričakovati definitivne odločitve.

Volitve na Ogerskem. Glasom včeraj popoludne iz Budimpešte došle brzojavke je definitivni izhod volitev za državni zbor ta-le: 266 liberalcev, 37 narodne stranke, 10 brez stranke, 46 košutovcev, 6 Ugronove stranke, 21 iz ljudske stranke. Treba bode 7 ožjih volitev in 2 novi volitvi. — Liberalci so si pridobili vsega 59 novih mandatov.

V listih čitamo nastopne podrobnosti:

Nova ljudska stranka je priborila o tem svojem prvem nastopu še precejšen vspeh, ako računamo, da so jo preganjale vse stranke, najbolj pa vladna z najkrutejim nasiljem. Priborila je nad 20 mandatov. Narodna neodvisna ali Apponyjeva stranka je izgubila skoro polovico mandatov. Ugronova je popolnoma porušena. Košutova frakcija se je še dobro ohranila — saj je uživala protekcijo barona Banffyja.

Ali znamenito je, da so celó ministri doživeli porazov vzlic vsemu aparatu orožnikov in vojakov. Tako je pravosodni minister propal v Jaszberenyu, kjer je bil izvoljen opozicijonalec Apponyi, v Sobotišču pa naučni minister Wlassits, kjer je bil izvoljen kandidat ljudske stranke dr. Major. Poleg tega je komaj in komaj zmagal v Čakovcu. — V Balassa-Gyarmatu je dal župan jednostavno zapreti 300 volilcev narodne stranke in je tako zagotovil zmago liberalnemu kandidatu. — V Jegru je finančni minister Lukacs le pomočjo najhujega pritiska zmagal s tremi glasovi večine. Ta zmaga stane stranko nad 100.000 gld., kajti po 100 do 200 gld. so dajali za jeden glas, mimo tega so obetali starišem, da jim bode sinovi osvobojeni vojaštva, ako volijo vladnega kandidata. — V Dunapatuju je prišlo do krvavega spopada med volilci in husarji. Ne ve se, koliko je ranjenih; v Pečuhu pa med volilci in policijo. Jeden redarjev je smrtno ranjen. Na dalje je tekla kri v Galgoczu, v Tiszu-Eszlaru, v Diozadu, v Fehergyarmathu itd. itd. Iz kratka: azijatski škandal. — Kraj vsega tega pa bi moral verjeti svet, da je Madjarska glavno zatočišče svobode in domovina svobodomiselnega in „vitežkega“ naroda madjarskega!!

Odkritja Bismarckova o tajni zvezi med Nemčijo in Rusijo so še vedno predmetom razgovorjanja vsega časopisja evropskega. Naravno, da so za stvar jako zanimajo tudi italijanski listi. Večinoma so tega menenja, da je Bismarck vzbudil sum o lojalnosti Nemčije in tako da nastane nezaupanje med vlastmi trojne zveze. V isti meri da se jači francozko-ruska zveza. „Corriere di Napoli“ meni, da nikdo ne dela tako trdovratno na rušenju trojne zveze, nego nje zasnovatelj Bismarck. „Tribuna“ pa meni zopet, da Bismarck je spregovoril zato, ker že sedaj predvideva dogodke, ki dado novo smér sedanjim politiškim zvezam. S tem menenjem je nekako v soglasju vest, da je sestanek z ruskim carjem v Vratislavi napravil na cesarja Viljelma takov utis, da se je izjavil: Oni, ki so mi nasvetovali, naj odpustim Bismarcka, dali so mi najslabši svet. Pristavil da je, da obžaluje najgloblje, da se je ločil od Bismarcka.

Da dà, nikdo ne bode umel več tako spretno držati v ognju hkratu dveh želez, kakor je to umel Bismarck. To je res kabineten čin navihane diplomacije, ako je kdo hkratu zvezan z Avstrijo proti Rusiji in z Rusijo proti Avstriji! Kaj tacega je umel le Bismarck.

Različne vesti.

Prihodnja številka „Edinosti“ izide radi praznikov še-le v torek zvečer.

Dve sodbi o seji mestnega sveta minolega četrtka. Postopanje večine mestnega sveta o seji minolega četrtka je bilo tako nečuveno, tako — neparlamentarno, da je prisililo do trpke sodbe celó tukajšnji oficijozni glasili, „Mattino“ in „Triester Zeitung“. „Mattino“ piše:

„Opaziti je bilo takoj ves tehniški gledališki aparat galerije, ki je bila pripravljena, da se vrže o dogovorjenem trenotku na „delo“.

Hrup je postal tolikšen, da se je župan zagrozil, da da izprazniti galerijo in je hotel pretrgati sejo. (Mestni svét bi se bil moral torej umakniti fakinaži na galeriji. To je unicum! Stavec.) Toda tukaj se je dogodilo nekaj neverojetnega. Galerija se je uprla glasu župana in je pričela razpravo z načelnikom občine.

---

bode — ker, Bogú potoženo, naš rod nima mnogo zanimanja, še manj pa pojma za lepe umetnosti!

Veliko se jih bo lahko po Tebi učilo in ob enem učilo „*gledati*“, kakor pišeš v Svojem prijateljskem pismu. Da bi se to le posrečilo ter res rojakom „odprlo oči“ — bilo bi za Te in za-mé, vsaj nekako moralično zadostilo!

„Mi pa ostanemo kakor smo b'li“ — kaj ne dà? Bomo že prodrli!

Zanimalo Te bode, da sem tudi, kar je pri nas inteligencije, — titelnov ni baš posebnih, pa saj Ti tudi ne sodiš po „maturi“ (meni malo čuta včasih bolj imponuje!) — pri vseh sem čul izvrstno pohvalo o Tvojem spisu. — Včeraj sem bil v farovžu; oba duhovnika, posebno pa župnik, je rekel, da je že *štirikrat* bral Tvoj „listek“: kar prečuditi se ne more lepi in plastični pisavi — in jednako i drugi . . . Malenkost menda, pa hud vendar ne boš radi tega!! — Bravo, Vatroslave!

Srčen pozdrav in prijateljsko roko!

Jurij“.

„V Parizu, 17. 2. 1890.

Dragi prijatelj!

Že nad par mesecev imam bolne oči, nekaj časa sem bil skoraj popolnoma slep. Brate, pisati in delati nisem mogel ves čas. Zdaj se je začelo nekoliko boljšati, a vendar bi še ne smel se siliti pisati, ko bi ne imel naslednje nujne prošnje: Par ilustraci za knjigo: „Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild“, katerih ranjki brat *Janez* ni več mogel napraviti, dali so meni im med drugim tudi ples „Sagr“ („volksthümlicher Tanz in Freien“) — mislim, da na Goriškem ali v Gradišči. Ker med Janezvo zapuščino ni bilo niti študij, niti kakšnih nac za to sliko, se obračam do Tebe (saj ves svet poznaš!) če kaj veš o tem plesu? Kakšen jeples? Kakšne figure so pri plesu? Če je v nošitaj posebno različnega od naše? Sploh, kar ti jemano ali pa lahko vprašaš dra. Božiča ali kakšnga drugega Primorca. Stori mi to ljubav in piši mi kakor *hitro* mogoče, kar veš, ali kar boš izvel! Ako je težko opisovati, pa malo skiciraj, saje le za-mé, da bom bolje razumel. Kaj ne, da i storiš to?

Kor hitro bodo oči bolj zdrave, pisal Ti bodem aj več, saj sem še dolžan odgovora na Tvoj ljeznivi list, pa danes več ne morem, ker mi plejo pred očmi že vse črke!

Tebi in gospej soprogi srčen pozdrav in poljub

Tvoj stari

Jurij.

In župan se je udal in je dovolil nadaljevanje govora (Spadonija), ki je izzval demonstracije. Ne moremo si kaj, da ne bi izjavili svojega menenja: to je, da se je dal gosp. župan zavesti jedino le po svoji odlični, neizmerni uljudnosti ter se je ganil še-le post festum! Kar pa se dostaje vedenja one izvestne, dobro znane publike, nimamo izraziti nego jedno tolažilno okolnost: nadejo, da svet ne bode sodil civilizacije Trsta po teh prizorih.!!"

Veliko ostreje piše „Triester Zeitung": „To ni nič novega, da narodne strasti v naši občinski izbi včasih sezajo do vrelišča in da spravljajo na dan prav čudnih prikaznij; novo pa je vsakako to, da je dobil člen zbornice ukor v javni polni seji na podlagi jednostavnega uradnega poročila, predloženega magistratu po podrejenem organu občinske uprave. Vsprejemom predloga Spadoni-Rascovich zadal je mestni svet, oziroma onih 24 svetovalcev, ki so glasovali za istega, udarec v obraz samemu sebi in je ustvaril težak precedenčni slučaj. Ako je kedaj imelo veljavo načelo audiatur at altera pars (da treba čuti obe strani), veljalo je to za včerajšnji slučaj; že ugled in dostojanstvo našega mestnega zastopa ter spoštovanje istega do samega sebe bi bili zahtevali, da se vsprejme posredovalni predlog dra. Schellanderja za uvedenje preiskave. Za ta pravilni nazor bila je, žal, le manjšina, ali dovolj značilno je, da je bilo v tej manjšini mož kakoršna sta dr. Dompieri in dr. Geiringer, ki nista hotela, dasi vzvišena nad sumnje, da bi bila pristranska v prilog kaznovanemu svetovalcu Goriupu, niti vzbujati videza, da sta bila med onimi, ki so podpisali prêko sodbo. Že okolnost, da sta se za predlog potezala dva člena „gorske stranke", trpeča na narodni hipertrofiji (obilici), katerima bi mogli pripisovati vse prej nego liberalno mišljenje in parlamentariške oblike v občevanju, morala bi bila svariti mestni svet pred prenagleno sodbo, katero je možno po sedanjem stanju stvari smatrati le tako, kakor da jo je narekoval narodni antagonizem. Ne čutimo se poklicane, da bi se že v naprej potezali za gospoda Goriupa, toda odreči mu ne moremo spričevala, **da je včeraj se svojim vedenjem svojim nasprotnikom podal lekcijo, sramotno za iste.** Po včerajšnjem glasovanju mestnega sveta, ki je bilo tako, da utegne še bolj izpodkopati že majajoči se ugled občinskega zastopa ter razširiti propad med mestom in okolico, je stroga preiskava afere Goriup-Vidusso tem nujneja, ker — ako ne varajo vsa znamenja — uradno delovanje gosp. Vidusso ni tako hvalevredno, kakor je hotel uveriti včerajšnji slavospev dra. Spadonija".

Zakjuček „Triesteričinih" izvajanj je jako važen. Mi mu nimamo za danes pridodati ničesar, kajti na mislih nam je nemški pregovor: „Kommt Zeit, kommt Rath", ali pa laški; „Il tempo é galantuomo".

Še o ogorčenosti ljudstva radi šolskih taks. Prijatelji iz okraja voloskega javljajo, da je tudi v onih krajih ljudstvo silno ogorčeno radi nesrečnega zakona o šolskih naksah. Tudi tam da so hoteli Italijani in njih podrepniki zvaliti vso krivdo radi šolskih taks na hrvatsko-slovenske poslance v deželnem zboru, ali ni se jim posrečilo to. Temeljito in nepobitno pisanim člankom v predzadnji številki našega lista, odprle so se oči tudi najtrdovratnejemu Tomažu.

Temu sporočilu pridodaje „Naša Sloga", da ogorčenje raste od dne do dne med našim ljudstvom na Koperščini, a tudi italijanski kmetje in delavci po raznih krajih Istre so jeli uvidjati, kdo jim je prijatelj, kdo neprijatelj, in kdo je bil v dež. zboru za šolske takse in kdo zoper iste.

Nesrečne šolske takse so uveli samo talijanski poslanci v deželnem zboru, in oni, jedino oni so odgovorni za vse posledice, ki bi utegnile nastati med siromašnim ljudstvom vsled velike ogorčenosti. In kako naj bi ne bilo siromašno ljudstvo ogorčeno zoper rečene takse, ki se uvajajo prav to leto, ko je prebivalstvo Istre zalotilo neplodno leto — slaba letina?!

Mislite si siromašnega gospodarja, očeta mnogoštevilne družine, z dvemi, tremi otroci, godnimi za šolo, od kje naj vzame 12 ali 18 kron za šolsko takso, ko ne bode imel niti za sol ali polento?

Poreče kdo: saj za siromake, ki ne morejo plačati, plača občina. A od kje vzame pa občina ta denar, ki je navadno siromašna, kakor so siromaki njeni občinarji? Ono, kar bode morala izdati občina za svoje siromake v ime šolske takse, naprtiti bode morala svojim občinarjem — torej tudi onim siromakom — kakor novo doklado, in tako pridejo siromaki z dežja pod kap, dočim si bode kdorkoli mastil brado na račun te takse.

Tudi v zadnji številki svoji se zvija poreška baba kakor strupena kača zbok težkega greha njenih prijateljev, storjenega s solskimi taksami, ali vse njeno brbljanje ne zavede niti jedne zdrave glave s pravega pota in pravega razumevanja.

Mestni svét tržaški. Sinoči je bila, kakor smo javili, zopet javna seja mestnega svéta v nadaljevanje XXVI. seje. Nadaljevala se je razprava o Schmickovem vodovodnem načrtu. Razprava je bila jako živahna in obsežna, kakor treba o tako važnem predmetu, kakoršen je vodovod. Razprava se je bila zaključila s tem, da je zbor vsprejel ta-le dva predloga odsekova: 1.) Občinskemu tehniškemu uradu in mestnemu fizikatu se nalaga, da sistematiško analizujeta in merita tekom zime 1896|97 vodo studencev (katere hočeta uporabiti inženirja Schmick za vodovod) in pa tudi Bistrice in Reke; — 2.) mestna delegacija je pooblaščena, da odkaže potrebne svote v ta namen, da se začasno namesti potrebno osebje v zgoraj navedeno svrho in da poravna druge potrebne stroške.

Župan je zaključil sejo ob 10½.

Navodila za predstoječe mestne volitve. O volilni pravici in reklamacijskem postopanju. Vsi volilci za mestni zbor tržaški razdeljeni so v mestu v štiri volilne razrede ter voli vsak razred 12 zastopnikov, vse mesto torej 48 zastopnikov. V okolici tržaški voli vsak okraj po enega zastopnika; vsa okolica skupaj torej 6 zastopnikov.

V prvem razredu volijo:

a) posestniki nepremakljivega posestva v Trstu, ako plačujejo od istega direktnega davka najmanj 300 gld. ali več;

b) oni, ki plačujejo od kapitalov, vknjiženih na tržaških posestvih, dohodninskega davka najmanj 300 gld. ali več;

c) borzne tvrdke;

d) častni meščani tržaški, ki se nahajajo v Trstu za časa volitev.

V drugem razredu volijo:

a) posestniki nepremakljivega posestva v Trstu, ako plačujejo od istega direktnega davka od 100 gld. do izključno 300 gld.;

b) oni, ki plačujejo od kapitalov, vknjiženih na tržaških posestvih, dohodninskega davka od 100 do 300 gld.;

c) trgovske tvrdke, registrirane na c. kr. trgovinskem in pomorskem sodišču tržaškem in ki plačujejo borzni davek od 30 gld.;

d) lastniki brodov dolge vožnje ali kabotaže (domobrodstva) ali pa lastniki deležev takih brodov, ako znaša njih lastnina saj tristo tonelat;

e) odvetniki in c kr. notarji.

V tretjem razredu volijo:

a) posestniki nepremakljivega posestva, v Trstu, ako plačujejo od istega direktnega davka od 25 gld. do izključno 100 gld.;

b) oni, ki plačujejo od kapitalov, vknjiženih na tržaških posestvih, dohodninskega davka od 25 gld. do izključno 100 gld.;

c) speditérji, registrirani na tržaškem c. kr. trgovinskem in pomorskem sodišču in trgovske tvrdke, registrirane istotam, ako plačujejo manji borzni davek od 20 gl. in 10 gld.;

d) patentirani sensali;

e) lastniki trgovskih brodov vsake vrste, oziroma deležev takih brodov, ako znaša njih lastnina najmanj 100 do izključno 300 tonlat;

f) kapitani brodov dolge vožnje;

g) doktorji ene štirih fakultet, promovirani na avstrijskih univerzah;

h) arhitekti, graditelji brodov, javni vedenci, magistri kirurgije, lastniki lekarne;

i) državni in občinski uradniki — tudi ako so penzijonirani — častniki, duhovniki, vsi profesorji in učitelji, vsi le tedaj, ako so stalno nameščeni.

V četrtem razredu volijo:

a) vsi drugi posestniki zemljišč;

b) vsi drugi trgovci;

c) vsi drugi posestniki brodov dolgovožnje ali domobrodstva oziroma deležev;

d) vsi drugi kapitani brodov dolge vožnje in vsi drugi obrtniki. Seveda morajo od a—d omenjeni plačevati davek.

Očetu se prišteva direktni davek, ki ga plačujejo njegovi nedoletni otroci in soproga, istotako direktni davek, ki ga plačuje soproga od posestva nepremakljin ali intabuliranih tirjatev, to pa le, dokler upravljata oče in soprog po zakonu premoženje otrok, oziroma soproge.

Trgovske hiše in fabrike, katerih lastniki so družabniki, zastopa en družabnik ki ima firmo (podpis)

V okolici so volilci vsi oni, ki stanujejo v enem šestih okoličanskih okrajev in ki imajo eno gori omenjenih lastnosti ter se voli v vsakem okraju le v enej skupini.

Ker stoji tržaški magistrat na krivem, od vlade izpodbijanem načelu, da mora biti vsaki volilec domačin v Trstu, povdariti je, da je v smislu člena IV. osnovnega zakona od dne 21. decembra 1867. št. 142 kakor povsodi tako tudi v Trstu, **volilec vsakdo, ki stanuje v Trstu, in ki plačuje od posestva, obrti ali dohodka davek in to pod istimi pogoji, zahtevanimi od statuta za tržaške domačine.** Povdariti je tudi, **da ni izgubil volilne pravice,** kdor je užival le začasno podporo od občine, kakor to izvršuje magistrat tržaški, ampak le oni, ki uživa od mesta redno, stalno podporo.

Kdor je izpuščen iz volilnih list, pritoži naj se, oziroma naj uloži svoje prigovore (reklamacije) pri magistratu v 14 dneh od dneva razgrnenj list; **za sedanje volitve morajo biti torej uloženi prigovori zadnji dan 9. novembra t. l.**

Proti neugodni odločbi magistrata uložiti je rekurz na mestno delegacijo tekom 3 dni od dne neugodne rešitve.

Reklamacije in rekurze preskrbi brezplačno politično društvo „Edinost", kakor je objavljeno na drugem mestu.

Treba se je pa oglasiti pravočasno, t. j. **vsaj do 7. novembra t. l.**

Za volitve. Slovenskim volilcem v mestu in okolici naznanjamo, da se jim je radi reklamacij obrniti:

za VI. in IV. okraj (Rojan, Greta, Barkovlje, Kontovelj, Prosek in sv. Križ) do odvetnika dra. Gustava Gregorina, Via Molin piccolo št. 3;

za III. in V. okraj (Vrdela sv. Ivan, Škorklja, Opčine, Bane, Trebče, Padriči, Gropada in Bazovica) do odvetnika dr. Mateja Pretnerja, Corso, piazzetta S. Giacomo št.. 1;

za I. in II. (Škedenj, sv. Mar. Magdalena zgornja in spodnja, Rocol, Kjadin, Lonjer Katinara) do odvetnika dra. Otokarja Rybaŕa, Via S. Spiridione št. 3;

za mesto pa po abecednem redu in sicer od A—G do odv. dr. Gustava Gregorina; od H—P do odv. dr. Mateja Pretnerja in od R—Z do odv. dr. Otokarja Ribaŕa.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v krčmi pri dvanajstih murvah g. Katalana o priliki izleta pevskega društva „Slava" v Rojan 3 gld. 5 nč., g. A. Vodopivec je daroval 1 gld., kot dobljeno stavo z g. J. G. v Rojanu in J. G. v Rojanu 1 gld kot dobljeno stavo z g. J. Katalanom ter se je nabralo v gostilni „Aurora" po g. Trevnu 1 gl. 12 nč. in iz pušice-nabiralnika g. Frana Kravosa 1 gld. 36.

Onemu laškemu proroku, ki bi hotel, da za 100 let ne bode več nijednega Slovana v Istri, je zasolila „Naša Sloga" nastopno: „V tukajšnjem starejem glasilu tržaških krivonescev čitali smo v torek, kako je neki mži-karta izdal knjižico v proslavo svatbe svojega prijatelja, po starini Slovenca, a danes velikega Italijana.

Ta glasoviti italijanski učenjak — imena mu nočemo navajati, da mu ne potemnimo slave — opominja Italijane Istre, da naj poitalijančijo vsa slovanska imena mest, rek, gor, gozdov itd. —, katera da so bila prvobitno latinska, oziroma italijanska (?!), kajti za 100 let da itak ne bode nobenega Slovana več v Istri.

Žal nam je, da ne izve za to učenjaško delo katera od glasovitih svetovnih akademij, in da tega italijanskega Salamona ne uvrsti med svoje neumrljive. Sicer nimamo druge želje, izven te, da bi naši potomci po 100 letih šli pomolit na grob tega pisuna, katerega je Bog v življenju tako grozno kaznoval, da mu je — zmešal kolesa v glavi".

Rodoljubi na Greti prirede dne 8. novembra t. l. veselico na korist družbe sv. Cirila in Metoda, na kateri bodo sodelovali pevsko društvo „Adrija“ iz Barkovelj in domači diletantje. Priporočamo že sedaj, da se mestni Slovenci obilno udeleže te veselice, to pa tem bolj, ker je iste dohodek namenjen prevažnemu slovenskemu zavodu.

Rojanski župnik Jurica pred kazenskim sodiščem. Kakor smo obljubili, prinašamo izvirno poročilo o drugi kazenski razpravi proti župniku Jurici. Razprava se je vršila dne 26. oktobra na tukajšnjem okrajnem sodišču na ovadbo gg. dra. Josipa Abrama in dr.da Slavika.

Vstopila je najprej priča Ivan Palčič, cerkovnik rojanski. Odvetnik dr. Gregorin je zahteval, da se ta priča zasliši pod prisego. Ta predlog je utemeljeval s tem, da je Ivan Palčič kakor cerkovnik odvisen od g. župnika ter da se je bati, da ne pové vsega, ako se ga ne zapriseže. Videli smo v prvi razpravi, kako da izkorišča g. župnik svojo avktoriteto in kako je žugal priči Antoniji Kavčič, da jo izpodi iz cecilijanske družbe, a očeta njenega iz službe, kakor vlačitelja mehov cerkvenih orgelj rojanskih. To bi utegnilo kolikor toliko vplivati tudi na današnjo pričo. K temu je še pripomniti, da priče nižjih stanov mislijo večinoma, da jim ni treba govoriti resnice, ako ne prisežejo.

Temu predlogu se je protivil branitelj Jurice, dr. Rabl, naglašujé, da se priči ni treba bati za svojo službo, ker ima nekaj svojega premoženja, a plače od cerkve le 100 gld. na leto. Po §. 453 k. pr. r. pa ima le toženec, ki taji dejanje, pravico zahtevati zapriseženju priče, in tožitelj le tedaj, ako je prestopek kaznovati sè zaporom od najmanj enega meseca.

Po repliki dra. Gregorina, da je smisel navedenega §. le ta, da v navedenih slučajih sodnik mora zapriseči pričo, a da ima sodnik principijelno pravico zapriseči pričo, kedar se mu zdi to potrebno ozirom na okolnosti, odločil je gosp. sodnik, da se priča Palčič nima zapriseči.

Na to je izpovedala priča Palčič blizo tako-le:

Vprašavnega dne sem šel sè župnikom iz zakristije dol po cerkvi na drugi krst, in sicer kake tri ali štiri korake pred g. župnikom. Ko je šel župnik mimo babice, izustil je besede „ma la guardi, che figure!“ Druzega nisem slišal, in posebno ne besede „che figure porche!“

Pozneje je popravil svedok izpovedbo v zmislu, da je rekel gosp. župnik „La pensi che figure!“

Na vprašanje g. dr. Abrama, je-li res, da je svedok takoj po krstu pravil drugim osebam, da se je izrazil župnik v zmislu ovadbe, odgovoril je svedok:

Res sem pripovedoval takoj po krstu drugim svedokom o dogodku, a nisem pravil, da se je g. župnik izrazil z besedami „figure porche!“, nego le, da se je jezil, da je vpil ter da je rekel to ali ono.

Na drugo vprašanje dra. Abrama je odgovoril svedok, da ne ve, kako daleč so bile od gosp. župnika druge priče, ker je bil on spredaj; vsakakor je bila babica kakih 10 korakov oddaljena od njega.

Na to je predlagal dr. Abram, da se zaslišiti dve priči, kateri potrditi, da jima je pravil cerkovnik takoj po krstu, da se je g. župnik izrazil v zmislu ovadbe, t. j. z besedami „figure porche!“ ter da se je takoj po krstu raznesla govorica po Rojanu, da se je g. župnik tako izrazil. Ker se je priča Antonija Kavčič takoj oddaljila iz cerkve na dom gosp. Slavika, od koder ni šla v Rojan isti dan in o čemer navaja tudi priče, sklepati je, da je cerkovnik referiral inkriminirane besede takoj po krstu drugim osebam v istem zmislu kakor trdi Antonija Kavčič, da jih je izrekel g. župnik, ter da je izpovedba priče Antonije Kavčič bolj verojetna, nego Palčičeva.

Dr. Rabl se je protivil temu predlogu, rekši, da predlagane priče ne bi mogle ničesa izpovedati, kar bi moglo omajati izpovedbi prič Solšak in Palčič, ki so bile zraven, ko je župnik izustil vprašavne besede. Po pripombi g. dra. Gregorina, da so predlagane priče važne v toliko, v kolikor bi iz izpovedeb istih izhajalo, da sta cerkovnik in Antonija Kavčič istočasno enako govorila, akoravno nista govorila o stvari med sabo, odklonil je sodnik predlog za zaslišanje nadaljnjih prič, ker je stvar zadostno razjasnjena ter je sklenil dokazno postopanje.

(Govore tožiteljev in branitelja prinesemo v prihodnjem izdanju, ker nam v to danes nedostaje prostora.)

Nov zdravnik. Dr. Orlando Deleonardi, Tridentinec, je dobil dovoljenje, da sme vršiti v tržaški občini zdravniško prakso.

Zdravnikova ostalina. V Celovcu je umrl jeden najstarejših tamošnjih zdravnikov, vladni svetovalec dr. Avgust Kressnig. Volil je 150.000 gld., da se zgradi bolnišnica za otroke.

Vrnitev knežje obitelji črnogorske. Knežja obitelj črnogorska je dospela včeraj popoludne v Bar. Množica ljudstva je navdušeno pozdravljala kneza ob izkrcanju.

Odlikovanje iz Italije. Italijanski kralj je podelil avstrijskemu kontreadmiralu vitezu Karlu Seemannu veliki križec reda sv. Mavricija in Lazarja. Kakor znano, je bil kontreadmiral Seemann poveljnik avstrijske vojne eskadre, ki je spremila jahto „Savoja“ od Bara do Barija.

Odlikovanje iz Srbije. Poveljnik policijske straže tržaške, Avgust Göhl, je dobil srbski red Takova IV. razreda.

Popravka. V današnjem zjutranjem izdanju sti se urinili dve prav neljubi pomoti: V poročilu o shodu pri Rebku treba čitati, da je gosp. grof **Alfred Coronini** daroval 2000 **gld.** za vipavsko železnico, ne pa Fran; v resoluciji za osnutje okrajnega glavarstva za tržaško okolico pa treba čitati „prenesenega **ali** izročenega delokroga“, ne pa **in.**

Prvi volilni račun. Neki vladni kandidat v trenčinski županiji je minolo nedeljo pogostil v Budimpešti 400 svojih volilcev. Plačal jim je ne le vožnjo z doma v Budimpešto, ampak jih je popeljal tudi v milenijsko razstavo. Tam so vrli Slovaki obedovali v restavraciji. Pili so dobro, a jedli so celó beafsteake. Vse to bi bilo lepo in v redu, toda slednjič zdel se je kandidatu račun 950 gld. vendar prevelik in vsled tega bode imel z dotičnim gostilničarjem pred sodnijo posla zaradi „volilnega računa“.

Največi sod na svetu. Nekdaj se je mogel Heidelberg ponašati, da ima največi sod na svetu, toda temu ni več taka. V heidelberškem sodu bi stalo 42.000 gallon, ali 158.000 litrov vina, a nedavno so v Fresnu v Kaliforniji dogotovili sod, ki je 9 metrov visok in meri 27 m. v obsegu ter stoji v njem 260.000 litrov vina. Računarji so izračunali, da bi stalo v tem sodu 7238 ljudij!

Telovadba v „Tržaškem Sokolu“ se prične zopet prihodnje sredo. Telovadci se pozivljajo, da se bodo odslej pridno udeleževali vaj po določeni razredbi. Zajedno se naznanja, da s prihodnjim torkom prično vaje v borenju. Te vaje se bodo vršile ob torkih in sobotah od 7.—8. ure zvečer.

Profesor samomorilec. Iz Zagreba brzojavljaje včerajšnjega dne: Bivši ravnatelj državne realke v Zadru, Zipin, ki je bival umirovljen v Zagrebu, se je obesil v svojem stanovanju. Misli se, da si je Zipin, ki je bil poslednji čas gostilničar, končal življenje v trenotku, ko se mu je mešalo v glavi.

„Pevski dom“. Notica o „Pevskem domu“, ki je bila priobčena danes teden v „Edinosti“, je obudila v ljubljanskih krogih splošno zanimanje in to seveda v prvi vrsti med pevskimi društvi. Le tà štejejo med svojimi členi ponajveč obrtnikov in tako je to zanimanje prodrlo v širše obrtniške kroge, ki se hočejo pridružiti vsestransko temu podjetju. Nameravaje namreč predlagati, da bi „Pevski dom“ odprl tudi za-nje posebne prostore, ki bi jim služili za pisarne ter za seje. Sedaj so obrtniške zadruge raztresene po mestu; želé pa se združiti, v kolikor zahtevajo njihovi skupni interesi. S tem pa, da se bode „Pevski dom“ oziral na obrtniške zadruge ter določi istim za nje potrebne prostore, ne izgubi prvotnega namena sam na sebi čisto nič, ker „Pevski dom“ ostane pač v prvi vrsti določen za pevska društva kakor taka, ter še-le v drugi vrsti se bode gledalo zajedno na to, da se spravijo primerno v isti tudi gostilna, kavarna in čitalnica, ter da se odkažejo, kakor gori omenjeno, potrebni prostori za obrtniške zadruge, do katerih se je danes poleg pevskih društev obrnil sedanji začasni odbor s prošnjo, da naj skupno s temi pošljejo po jednega delegata prihodnjo sredo zvečer, t. j. dne 4. nov., v gostilno „b kroni“ na prijateljski pomenek o nameravanem zidanju „Pevsk. doma“. Ta čas se bode volil popoln odbor, ter se ukrene vse potrebno, da se prične resno izvajati pričeto delo. O izhodu tega sestanka priobčimo svoječasno točno poročilo. Od tedaj naprej se bodo dosedanji ter prihodnji prispevki za zgradbo „Pevskega doma“ priobčevali v „Edinosti“ od slučaja do slučaja.

Sodé po dosedanjem odobravanju sprožene misli o „Pevskem domu“, ter po vsestranskem zanimanju, pač smemo pričakovati, da se ta ideja vresniči v kolikor mogoče kratkem času. Baš sedaj, ob tem velikanskem prezidavanju našega mesta, je ugodna prilika pobriniti se prav intenzivno za zgradbo „Pevskega doma“, kateri bo, kadar bo postavljen, gotovo tudi mestu v olepšavo. Pred vsem pa je naravna potreba zdatnih denarnih prispevkov in za to se pozivljejo prijatelji tega novega podjetja v Ljubljani in drugodi, da prinašajo vsak po svoji moči darov v ta namen, ki se bodo sprejemali hvaležno, ter potrjevali v listu „Edinest“.

Toliko za danes.

V Ljubljani, dne 29. oktobra 1896.

—č.

Gledališče na Cetinju. S Cetinja poročajo, da so tam zgradili gledališče, ki ima 20 lož in 10 vrst sedežev v parterju. V tem gledališču se bodo predstavljali srbski igrokazi ter je že razpisan natečaj, da se sestavi dramatiška družba. Kakor znano, ste bili doslej samo dve srbski gledališči, in sicer jedno v Novem sadu, drugo v Belemgradu. Cetinjsko gledališče se otvori bržkone z dramo kneza Nikole: „Balkanska carica“.

Nesreča v novem pristanišču. Včeraj zjutraj je blagom naložen železniški vagon pritisnel 70-letnega Nikolo Maganija, toda vsled lastne neopreznosti istega. Nikolo Magani je dodeljen hidravliškemu stroju, nahajajočemu se v skladišču št. 12. v novem pristanišču. Železniški vagon ga je pritisnil ob zid tega skladišča. Priskočili so tovariši, toda starec se ni mogel ganiti; le ječanje je svedočilo, da je še živ. Pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, ki je konstatoval, da je starec hudo poškodovan na trebuhu. Dal ga je prenesti v bolnišnico. Ponesrečeni je v smrtni nevarnosti.

Premija za ubitega roparja. Italijanski minister za notranje stvari je poslal onim karabinijerjem, ki so v praski ustrelili briganta Tibuzzija, svoto 10.000 lir, kakor premijo, ki je bila razpisana na glavo roparjevo.

Smrt kvartaša. Francoski kapitan topništva Jean Jacquot, bivajoči v Poitiersu, se je vrgel te dni pod železniški vlak ter našel zaželjeno smrt. Jacquot je izgubil ves svoj imetek, 30.000 frankov, v igri na kvarte ter zatem poneveril iz blagajne svojega polka 1100 frankov, katere je tudi zaigral. Njegovi sorodniki so mu posodili 1100 frankov, da pokrije škodo, toda strastni igralec Jacquot ni storil tega, ampak sel je z denarjem k igralni mizi in — izgubil še ta znesek. Strah pred kaznijo ga je pognala v smrt.

Sodnijsko. 17letni klesarski pomočnik Martin Košuta iz sv. Križa se je dne 7. septembra t. l. iz ničevnega vzroka sprl sè svojim tovarišem Andrejem Sulčičem ter mu prizadel z nožem hudo rano na levi roki. Včeraj je tukajšnje sodišče obsodilo Košuto zaradi teškega telesnega poškodovanja na 6 mesecev težke ječe in na 64 goldinarjev odškodnine, ki jo mora plačati Sulčiču za izgubljeni zaslužek.

Kmetje Matej Piljič, 24 let star, Ivan Piljič, 23 let star in 29letni Gustav Miščeniš, vsi trije iz Opriča pri Lovranu, so bili dne 24. avgusta t. l. zvečer v družbi drugih kmetov v gostilni v selu Sv. Frančišek. Pili so več nego je bilo treba, potem so se spravili igrat „moro“. Pri tej igri so se sprli. V gostilni prisotni kmet Matej Perišič je pristopil, da jih pomiri, toda slabo je naletel, kajti vsi trije so planili nanj ter ga obdelovali s pestmi, stoli in — noži. Siromak se je branil kar se je dalo, toda podlegel je vsejedno. Dobil je jednajst lahkih ran po raznih mestih trupla in pa dve hudi na licu preko nosa in ustnic. Te dve rani sti mu popačile lice za vselej. Včeraj je obsodilo sodišče vse tri obtožence zaradi teškega telesnega poškodovanja. Dobil je: Matej Piljič 5 mesecev, Ivan Piljič 7 mesecev in Gustav Miščeniš 8 mesece teške ječe. Vsi trije skupno pa morajo plačati Perišiču 85 gld. odškodnine.

Za dekleta, ki se želé omožiti. Ni dolgo temu, kar so v deželi Kanadá (Southern Britisch Columbia) našli zlato rudo. Vsled tega je privrelo v dotične kraje h krati veliko število ljudij, sosebno takih možkih, ki bi radi hitro obogateli. Toda ženskih nedostaje v teh krajih. Kakor pravi Londonski „Times“ trdi jeden glavnih inženirjev v okraju Rossland, da bi samo v tem okraju moglo dobiti najmanje 1500 deklet tekom jednega tedna vsaka svojega marljivega in poštenega moža. Device na pot v Rossland!

Trinajstletno spanje. V Thenelle (na Francoskem) spava neka bolnica že 13 let. Iz prva se je mislilo, da se Marija Decroix samo pretvarja, da bi izkoriščala radovedni svet, to menenje pa so ovrgli mnogi zdravniki. Spavajoča ni več ustala od leta 1883, izgleda kakor okostnica, diha, ter se hrani umetno z mlekom in rumenjakom od jajca. Ko je padla v to stanje, bilo jej je 22 let. Ta slučaj je jedini svoje vrste, kakor je nedavno konstatovala medicinska akademija v Parizu.

„Unio cathelica“. Ravnokar smo doznali, da se je pri tem zavarovalnem zavodu zvršila sprememba, koja še posebno pospešuje zmožnost njegovo gledé ugodnosti zavarovancev. Ta zavod je namreč sklenil pogodbo na več let z šest milijonov mark močno jugo-nemško zovarovalno banko proti ognju v Monakovu. („Süddeutsche Versicherungs Bank), s katero prevzame zadnja jamčenje za vsa z „Unio catholica“ sklenjena zavarovanja proti razdelbi dobička. Ako se ozremo na dejstvo, da obsegajo večina zavarovalnic več oddelkov, kot: zavarovanje proti ognju, za življenje, transporte, proti toči, potem zavarovanje steklenarine in zavarovanje proti nezgodam, je pač glavnica južno-nemške zavarovalne banke proti ognju in sicer le za te oddeljenje tako velika, da prekosi v tem vse druge zavarovalnice. Zvedeli smo tudi, da se je imenovana banka zavezala položiti kavcijo od gld. 50.000 in da je vlada to pogodbo odobrila. — Glavno zastodstvo za Primorsko: G. dr. Mazorana v Gorici, via ponte Isonzo 36, Lokalno zastopstvo v Gorici: A. Zollia, via Corno.

Najnovejše vesti.

Trst 31. Členom deželnega šolskega svèta istrskega je imenovalo Njeg. Veličanstvo Nikolaja Drnskovicha, župnika kolegijalnega kapitlja v Novemgradu.

Dunaj 31. Proračunski odsek poslanske zbornice je vsprejel v drugem branju zakon o pristojbinah profesorjev na visokih šolah, je rešil vladno predlogo nameščanju viših komisarjev pri okrajnih glavarstvih in je zapričel razpravo o proračunu ministerstva za notranje stvari.

Hamburg 31. List „Hamburger Nachrichten“ oporeka trditvi, da so se odkritja Bismarckova tikala državnih tajnosti. Ona pogodba da je ostala tajna le na željo Rusije. Nemški interes bi bil zahteval, da se objavi pogodba. Ni pa res, da se je Nemčija s to pogodbo izneverila trojni zvezi. Ako bi hotela Rusija, bi tudi danes bilo želeti, da se obnovi ta pogodba.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7·82 7·83 pšenica za spomlad 1896 .— do ·— —.—. Oves za spomlad 5·92—5·94 Rž za jesen 6·78 6·80 Koruza za sept.-okt. —·—.—·— Pšenica nova od 78 kil. f. 7·80—7·85 od 79 kilo. 7.90—7·95., od 80 kil. f. 7·95—8·00 od 81. kil. f. 8·05 8·10 , od 82 kil. for. —.—.—. Ječmen 5·10—8·— proso 5·15—5·30.

Pšenica: Majhne ponudbe, omejeno povpraševanje. Prodaja 20.000 met. stot. mirno. Druge vrste žita nespremenjene. Vreme: oblačno.

Praga. Nerafinirani sladkor for. 12·05, november-december 12 15 mirno

Havre. Kava Santos good average za oktober 64·25 za februvar 64.—. mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljno v Trst s carino vred odpošiljatev pracej f. 34·— 34·25 Concasse 35·25—·—·—Četverni 36·—·—·—. V glavah sodih 37·50—·—

Hamburg. Santos good average za oktober —.— za dec. 53·—. za marc 1897. f. 53.25 mirno.

Dunajska borza 31. oktobra 1896

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.15	101.10
„ „ v srebru	100·95	101.05
Avstrijska renta v zlatu	121.95	122.—
„ „ v kronah	101.15	101.15
Kreditne akcije	365.25	365.50
London 10 Lst.	119.70	119.75
Napoleoni	9.53	9.53½
20 mark	11.74	11.74
100 italj. lir	44.40	44.40

Podpisani naznanjam, da sem odprl **gostilno v ulici S. Giovanni št. 10.** Točim vina prve vrste in sicer:

Belo novo vipavsko . . po 40 nč. liter
Refošek nov istrski . . . po 40 „ „
Apolo „ dalmatinec z Visa po 40 „ „

Kuhinja izborna, postrežba točna. Za obilen obisk priporoča se udani lastnik.

Spodaj podpisani, raznašalec našega lista, ki je zajedno **urar,** priporoča se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih ur. Udani **Friderik Colja,**
vratar hiše št. 8 ulica Solitario.

Slavnemu občinstvu
naznanjam, da odprem prihodnji teden magazin v ulici S. Zaccaria št. 1 (povprečna ulica iz Chiozza v Farneto), v katerem bodem stregel najboljim

ogljem in drvami za kurjavo.

Ker imam lastno izdelovanje oglja in v obilici drv v najboljšem kraju kranjskih gozdov, sem prepričan, da bodem mogel v Trstu konkurirati z vsakomur, zbok česar prosim slavno občinstvo, da se blagovoli za poskušnjo obrniti do mene z mnogobrojnimi naročili.

Vekoslav Grebenc.

Bratje Ribarić, izdelovatelji oglja v sv. Petru, priporočajo svoju zaloge v Trstu: *Via Pondares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonina 2, Piazzetta Cordaiuoli 2.* z uhodom tudi *v ulici Torrente* po **najnižjih cenah.** Oglje I. kakovosti, karbonina, kok, drva na metre itd. Naročbe se spremljejo tudi z dopisnico.

Svetoivansko konsumno društvo
v prostorih narodnega doma (na pošti) naznanja, da toči vedno najbolja vina črna in bela, kakor tudi šteinfeldsko marčno pivo.
Za obilen obisk se priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in okolice in slavnim društvom ODBOR.

Dr. Venceslav Svoboda
zdravnik
Via delle Poste nuove š. 6
ordinira predpoludne od 11. do 1. pop.
popoludne „ 3. „ 4. „

Za mlekarje in gospodarje!

Tvrdka **G. Ferd. Resberg** v Gorici je spravila v trgovino novo vrst moke za rejenje živine, katero uporabljajo že v planinskih deželah vsi živinorejci in mlekarji. Ta

moka za pitanje

je pripoznana po c. k. kmetijskem poskušališču v Gorici kot izborno sredstvo za rejenje in jo priporoča odjemnikom radi svoje redilne lastnosti za boljšo kakovost kravjega mleka.

Moka za pitanje se dobiva v zaznamovanih in s svincem zapečačenih vrečah od 50 kg. po 3 gld. pri tvrdki

J. Kaučič v Gorici.

na Kornju ter pri tvrdki **G. Ferd. Resberg** v Gorici v stari cukrarni v kapucinski ulici.

Zaloga pohištva
tvrdke Alessandro Levi Minzi
Trst. Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2
Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastonj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Velika zaloga
sena in **slame** v omotih (balah), **ovsa** in **otrobov** po najprimernejih cenah v
Via Scussa št. 3 in Via Geppa št. 4, palača Panfili.

GORIŠKA TISKARNA
A. Gabršček
v Gorici, Gosposka ulica št 9.
ima v zalogi vse tiskovine za županstva, šole, sodišča, cerkve itd. — Izdaje časopise:
„Soča“, tednik, cena gld. 4·40.
„Primorec“, vsakih 14 dnij, cena 80 nvč.
„Slovanska knjižnica“, v mesečnih snopičih po 18 nč., naročnina za jedno leto gld. 1.80. Doslej izšlo 54 snopičev.
„Knjižnica za mladino“, v trdo vezanih mesečnih snopičih po 25 nč., za naročnike 20 nč. Doslej izšlo 2 snopičev.
V Trstu prodaja prve tri tobakarnar
M. Lavrenčič,
nasproti veliki vojašnici in tudi tobakarna Pipan v prehodu Ponte della Fabra, na kar opozarjamo Slovence v Trstu in okolici.

Via Nuova na vogalu via S. Lazzaro
Novenaročbe najmodernejšega blaga za *zimsko* sezono so nam uže prispele in so: **Flanela, sukno, volnene tkanine za gospe in gospodo.** Veliki izbor ovratnikov in ovratnic vsakovrstne barve in velikosti.
Zaloga vsakovrstnih potreb za šivilje, krojače in kitničarke. Uzorci na zahtevo franko. Blago se razšilja poštnine prosto. Za mnogobrojni obisk tako meščanom, okolićanom in zunajnim naročnikom se priporočata udana **Aite & Zadnik.**

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori).
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu probavljanju in hemoroidam. Jeden omot za ozdravljanje, stoji 50 nč, ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER „Ai due Allori“ Trst, veliki trg.

Zastop dvokoles „Swift“ iz orožarne v Steyru
imata podpisana
v Gorici, na cesti Fran Josipa (Corso) št. 4.
(nasproti gledališčne kavarne).
Lastna izdelovalnica dvokoles *„Ilirija“*, žičnih blazin (Drathmatratzen), popravljalnica dvokoles, šivalnih strojev pušk itd.
Nunska ulica 14:
Prodajalnico šivalnih strojev, pušk, streljiva in drugega orodja pa imata
Saunig & Dekleva,
v Nunski ulici št. 14.

Velika Inomost-ka 50 nč. loterija
Glavni dobitek
75.000 kron v gotovini z odbitkom 20%
Srečke po 50 nč. priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & Co., Girolamo Morpurgo, Ign. Neumann, Marco Nigris, Enrico Schiffmann.
Predzadnji teden! Žrebanje **že 7. novembra**

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo
CENE Z NOVA ZNIŽANE

Stiskalnice za grozdje, diferencijalna sestava. Ta sestava stiskalnic ima največo pritiskujočo moč izmed vsehdrugih, kakoršnih - koli stiskalnic.
Stiskalnice ze masline, hidravliške stiskalnice, brizgaljke proti peronosperi, Vermorelove sestave.
Te moje brizgaljke so znane kakor najboljše ter najcenejše; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s priprave za tlačiti jagode, stiskalnice za seno, triere itd. v najboljšem proizvodu.
Ig. Heller, Dunaj
II/2, **Praterstrasse 49.**
Cenike in spričevala zastonj!
Iščem zastopnikov! Cuvati se je ponarejanj!

Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Izdavatelj in odgovorni urednik: **Fran Godnik.** — Tiskarna Dolenc v Trstu.